

PŘÍLOHA Č. 5

ŠVP PV BEZPEČNĚ SPOLU V POHODĚ I V NEPOHODĚ

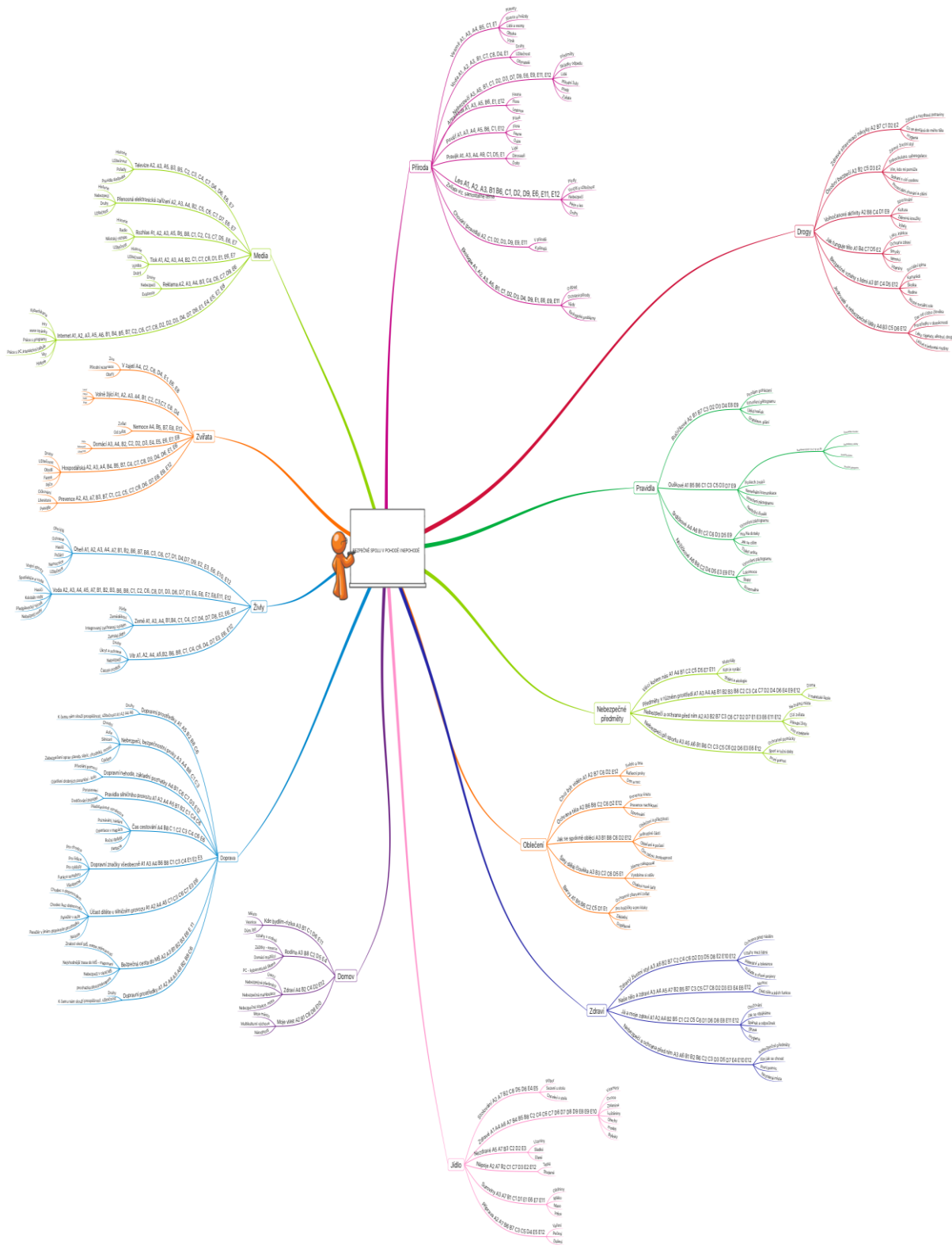
Rozpracované Integrované bloky s myšlenkovými mapami

Obsah

1. MYŠLENKOVÁ MAPA ŠVP	3
2. PRAVIDLA.....	4
Myšlenková mapa	4
Obsah	4
Cíle a kritéria.....	4
Klíčové kompetence	6
Konkretizované očekávané výstupy	7
3. ZDRAVÍ.....	8
Myšlenková mapa	8
Obsah	8
Cíle a kritéria.....	8
Klíčové kompetence	10
Konkretizované očekávané výstupy	12
4. NEBEZPEČNÉ PŘEDMĚTY	15
Myšlenková mapa	15
Obsah	15
Cíle a kritéria.....	15
Klíčové kompetence	17
Konkretizované očekávané výstupy	18
5. DROGY – přiřazeno k IB Domov.....	21
Myšlenková mapa	21
Obsah	21
Cíle a kritéria.....	21
Klíčové kompetence	23
Konkretizované očekávané výstupy	24
6. DOMOV.....	27
Myšlenková mapa	27
Obsah	27
Cíle a kritéria.....	27
Klíčové kompetence	29
Konkretizované očekávané výstupy	30
7. DOPRAVA.....	32
Myšlenková mapa	32
Obsah	32

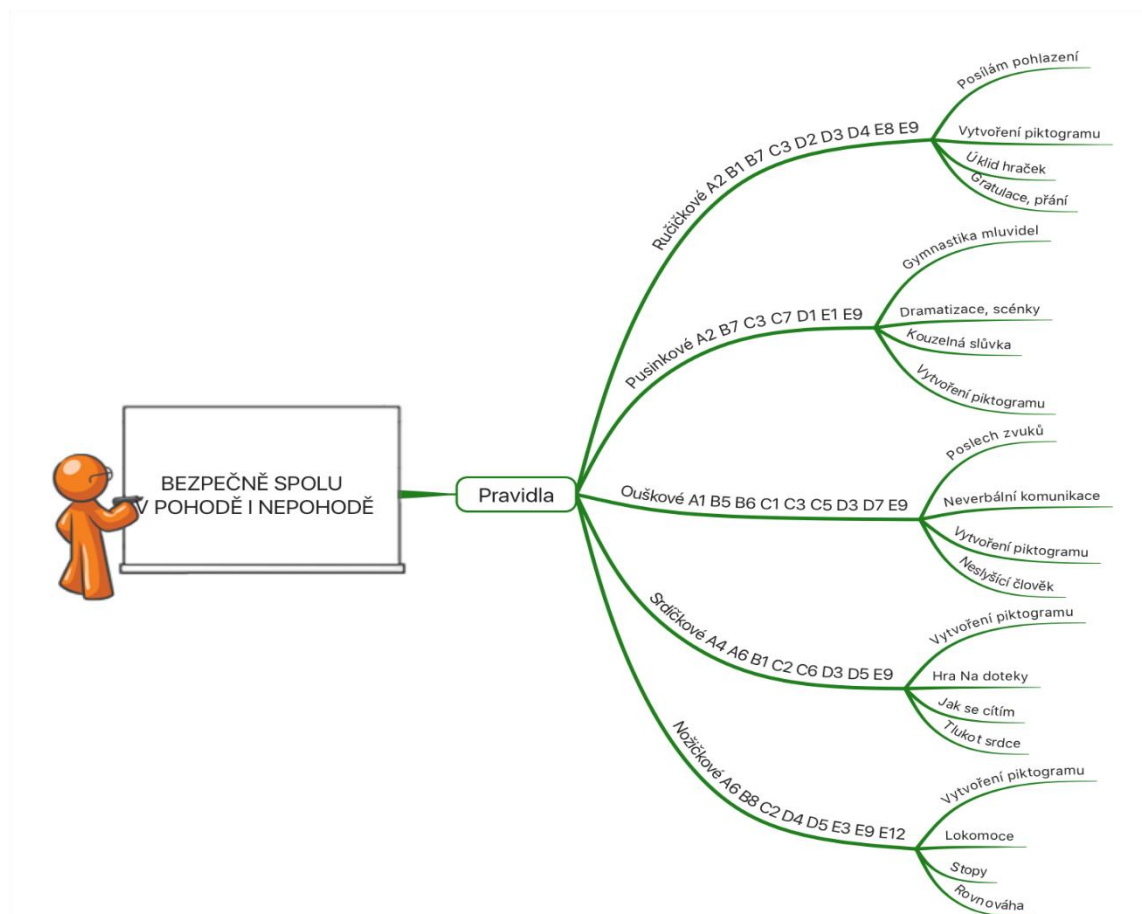
Cíle a kritéria	32
Klíčové kompetence	34
Konkretizované očekávané výstupy	35
8. ZVÍŘATA.....	38
Myšlenková mapa	38
Obsah	38
Cíle a kritéria.....	38
Klíčové kompetence	40
Konkretizované očekávané výstupy	41
9. PŘÍRODA	45
Myšlenková mapa	45
Obsah	45
Cíle a kritéria.....	45
Klíčové kompetence	47
Konkretizované očekávané výstupy	48
10. JÍDLO.....	53
Myšlenková mapa	53
Obsah	53
Cíle a kritéria.....	53
Klíčové kompetence	55
Konkretizované očekávané výstupy	56
11. MEDIA – přiřazeno k IB Domov	58
Myšlenková mapa	58
Obsah	58
Cíle a kritéria.....	58
Klíčové kompetence	60
Konkretizované očekávané výstupy	61
12. ŽIVLY.....	64
Myšlenková mapa	64
Obsah	64
Cíle a kritéria.....	64
Klíčové kompetence	66
Konkretizované očekávané výstupy	67
13. OBLEČENÍ.....	69
Myšlenková mapa	69
Obsah	69
Cíle a kritéria.....	69
Klíčové kompetence	71
Konkretizované očekávané výstupy	71

1. Myšlenková mapa ŠVP

2. PRAVIDLA

Myšlenková mapa

Obsah

Na počátku každého školního roku vytváříme společně s dětmi pravidla naší třídy. Týkají se například hygieny, udržování pořádku, ohleduplného chování k druhým lidem, k přírodě a dalších oblastí chování. Pravidla utváříme prostřednictvím osobní zkušenosti dětí. Mají formu piktogramů, které mohou být zpracovány různými výtvarnými technikami a jsou umístěné na viditelném místě. Usnadňují orientaci v sociálních situacích a pomáhají porozumět sociálním vztahům dětem, zaměstnancům školy i rodičům. Děti potřebují nejen lásku a bezpodmínečné přijímání, ale potřebují znát i hranice, ve kterých se mohou bezpečně pohybovat.

Cíle a kritéria

1. Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí

Kritéria:

- dokáže koordinovat polohy a pohyby těla
- zvládá úkony v oblasti sebeobsluhy
- zapojuje se do společných her

2. Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Kritéria:

- děti vzájemně komunikují
- děti se dokáží domluvit s dospělými
- zvládnou vyřídit vzkaz

3. Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

Kritéria:

- dokáže vyjednávat s dětmi v okolí, domluvit se na řešení
- při činnostech projevuje iniciativu
- dovede vyjádřit svou představivost a fantazii ve výtvarných činnostech

4. Rozvoj schopnosti sebeovládání

Kritéria:

- je ohleduplné k ostatním
- dokáže vyslechnout zadání úkolu
- zvládá projevy agrese přiměřenou formou

5. Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Kritéria:

- dokáže si zvolit činnost a hru
- vyjadřuje své pocity
- adekvátně reaguje na změny

6. Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému, posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

Kritéria:

- chová se k dětem ohleduplně
- umí se rozdělit o hračku
- umí pozdravit a rozloučit se

7. Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

Kritéria:

- je všímavé k pomoci druhým
- uvědomuje si svá práva a povinnosti
- umí se chovat zdvořile

8. Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí.

Kritéria:

- zná a dodržuje základní pravidla školy
- aktivně spolupracuje při jejich tvoření
- adekvátně reaguje na neverbální komunikace

9. Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Kritéria:

- spolupodílí se na oslavě narozenin kamaráda
- děti se navzájem oslovují a pomáhají si
- společně pečují o prostředí nejen své třídy

10. Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Kritéria:

- uklízí hračky a pomůcky na své místo
- pečuje o rostliny na zahrádce
- má elementární znalosti o nebezpečných předmětech

Klíčové kompetence

A1 - Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.

A2 - Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

A4 - Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.

A6 - Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.

B1 - Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem.

B5 - Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti.

B6 - Rozlišuje řešení, která jsou funkční a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit.

B7 - Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit.

B8 - Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.

C1 - Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

C2 - Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

C3 - Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci.

C5 - Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní. Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci.

C6 - Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává

D1 - Samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej.

D2 - Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.

D3 - Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.

D4 - Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla.

D5 - Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

D6 - Při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné

chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout.

D8 - Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí, a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte.

E1 - Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat.

E3 - Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem.

E8 - Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.

E9 - Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat.

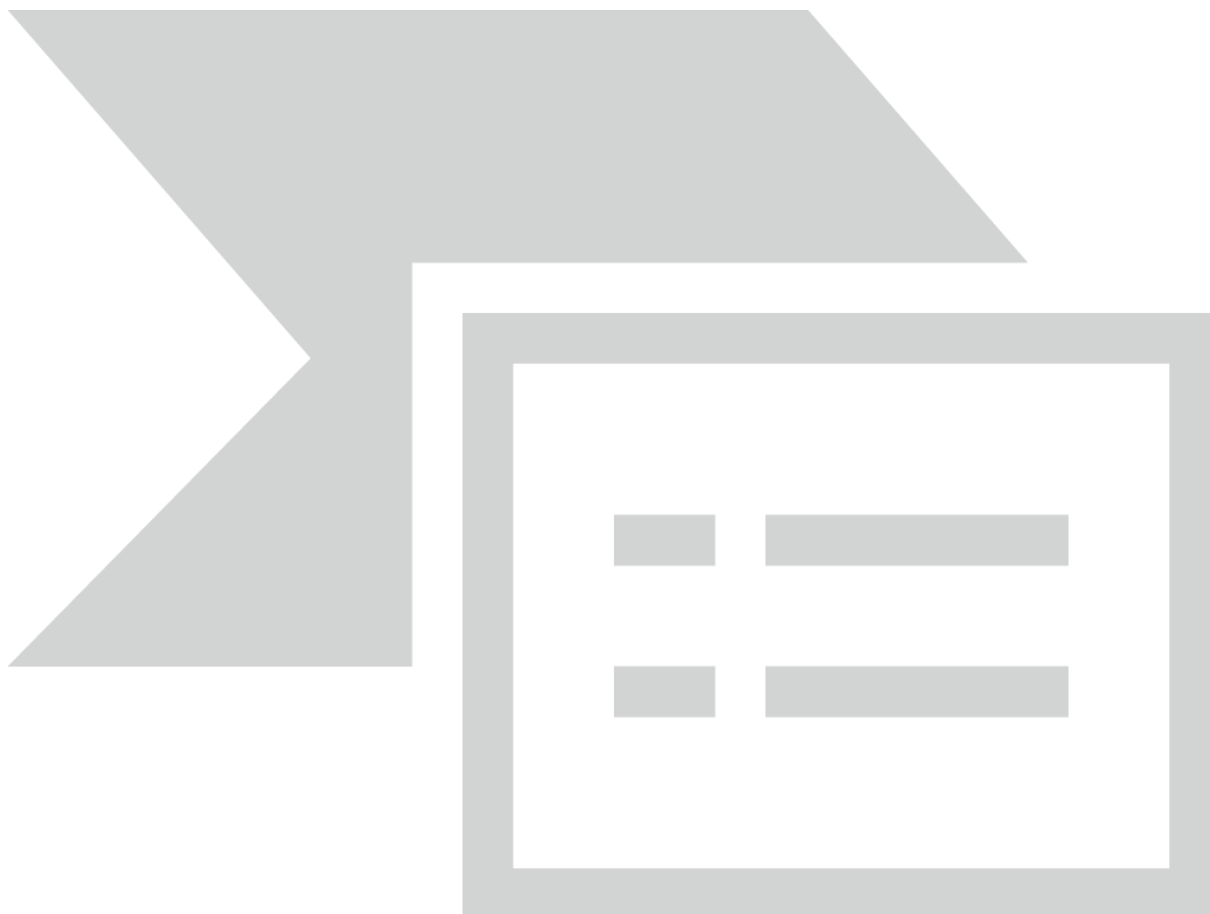
E12 - Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

Konkretizované očekávané výstupy

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci,
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
- pojmenovat části těla, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, pocity, ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
- porozumět slyšenému
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- vyjadřovat a zachycovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
- rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci
- chápat základní číselné a matematické pojmy a dle potřeby je využívat
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně
- vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci
- ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s ostatními
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí.

3. ZDRAVÍ

Myšlenková mapa

Obsah

V tomto integrovaném bloku budou děti poznávat své tělo, pojmenovávat jeho jednotlivé části a jejich funkce. Seznámí se s možnostmi předcházení onemocněním správným oblékáním, otužováním, rozmanitou stravou a dodržováním hygienických návyků. Naučí se chápat, že ke zdraví a dobré náladě přispívá také pohyb, spánek a odpočinek. Poznávají, že o své zdraví musí každý pečovat, chránit se před nebezpečím. Seznámí se se zásadami zdravého životního stylu.

Cíle a kritéria

1. Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí

Kritéria:

- dítě je schopné pohybové nápodoby
- dítě je schopné vnímat pohyby vlastního těla
- dítě se dokáže pohybovat v různém prostředí

2. Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Kritéria:

- dodržuje hygienické návyky
- chodí upravené a čisté
- dokáže se přiměřeně obléknout ve vztahu k počasí

3. Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

Kritéria:

- dítě umí pojmenovat předměty
- dítě rozumí slovním pokynům
- zapamatuje si verš

4. Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu

o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Kritéria:

- dokáže „číst“ obrázky zleva doprava
- drží správně kresebné náčiní
- má upevněny návyky při kreslení, prohlížení knihy...

5. Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

Kritéria:

- dítě je schopné se krátkodobě soustředit na činnost
- dítě si dokáže zapamatovat jednoduchou píseň, verš
- dokáže soustředěně vnímat divadelní představení

6. Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci

Kritéria:

- dokáže přiřadit symbol podle vzoru
- dokáže třídit písmena a čísla
- zvládne si označit svoji práci

7. Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

Kritéria:

- dokáže projevit radost, když se mu něco podaří
- je schopné přijmout pozitivní i negativní ocenění
- dokáže se samostatně rozhodovat

8. Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Kritéria:

- dbá na úpravu svého zevnějšku, chodí upravené a čisté
- umí se chovat zdvořile
- respektuje pravidla slušného chování

9. Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

Kritéria:

- dítě umí pozdravit a rozloučit se
- dokáže spolupracovat s dospělými
- komunikuje s dítětem i dospělým

10. Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Kritéria:

- dítě se dokáže chovat ohleduplně, citlivě k druhým
- dítě respektuje druhého ve skupině
- dokáže se přizpůsobit, domluvit se

11. Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Kritéria:

- dítě se dokáže přizpůsobit přáním druhých
- děti si navzájem pomáhají
- společně pečují o prostředí nejen své třídy

12. Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Kritéria:

- umí se přivítat a rozloučit s dětmi, dospělými
- umí požádat a poděkovat
- volí adekvátní řešení konfliktu

13. Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči

o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Kritéria:

- respektuje vytvořená pravidla
- je všímavé a empatické k ostatním
- hračky a pomůcky uklízí na určené místo

14. Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Kritéria:

- zná význam vybraných povolání a řemesel
- na základě prožitku dokáže zorganizovat hru
- všímá si změn ve svém okolí

Klíčové kompetence

A1 – soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá přitom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

A2 – získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

A3 – má elementární poznatky o světě lidí, kultury i techniky, který svět obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

A4 - klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

A5 – učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

A6 - odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

A7 – pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

B1 – všímá si dění o problémech v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

B2 - řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

B5 – zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

B6 – rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

B7 – chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

C1 – ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

C2 - dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

C3 – domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

C4 – v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou

C5 – ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

C6 - průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

C7 – dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

C8 – ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

D1 – samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

D2 – uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

D3 - dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

D5 – napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

D6 – spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

D7 – při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

D8 – je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

E2 – dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

E3 – odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

E4 – chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

E6 – zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění

E8 – má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

E10 - uvědomuje i svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

E11 – ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí, a že je může ovlivnit

E12 - dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Konkretizované očekávané výstupy

- pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus
- napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena
- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou)
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrný, obezřetný, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat většinu
- množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)
- odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)
- udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.)
- dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek

- pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektrina, zákaz rozdělávání ohně, koupání, skákání do vody atd.)
- napodobit některá písmena, číslice
- rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)
- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídít předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztřídit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)
- jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích
- verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)
- zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé
- umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)
- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními
- reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné
- přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z něho poučit
- projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)
- chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat
- všítat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)
- nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout
- uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)
- důvěřovat vlastním schopnostem
- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti
- cítit se plnohodnotným členem skupiny
- vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či

vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)

- rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje.

4. NEBEZPEČNÉ PŘEDMĚTY

Myšlenková mapa

Obsah

Nebezpečné předměty jsou předměty, které mohou představovat riziko pro zdraví, bezpečnost, nebo i pro životní prostředí. Děti se setkávají s nebezpečnými předměty v každodenním životě (sklo, nůžky, čisticí prostředky, zápalky aj.) Zaměření tohoto bloku vychází z přirozených potřeb a zájmů dítěte. Jeho obsah musí být srozumitelný, užitečný a pro dítě prakticky využitelný.

Cíle a kritéria

1. Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Kritéria:

- umí zavázat tkaničku
- používá správně příbor
- dokáže si ohlídat své věci

2. Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě

Kritéria:

- dokáže koordinovat polohy a pohyby těla
- pojmenuje části lidského těla
- s chutí se zapojuje se do pohybových aktivit

3. Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

Kritéria:

- dítě umí pojmenovat předměty
- dítě rozumí slovním pokynům
- zapamatuje si verš

4. Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

Kritéria:

- dokáže vyjednávat s dětmi v okolí, domluvit se na řešení
- při činnostech projevuje iniciativu
- dovede vyjádřit svou představivost a fantazii ve výtvarných činnostech

5. Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

Kritéria:

- dokáže projevit radost, když se mu něco podaří
- ovládá manipulaci s různými pomůckami
- na základě prožitku dokáže vymyslet hru, činnost

6. Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

Kritéria:

- zvládne gratulaci kamarádovi
- dokáže poskytnout radu kamarádovi
- pro druhé tvoří s radostí

7. Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Kritéria:

- umí se přivítat a rozloučit s dětmi
- umí požádat a poděkovat
- volí adekvátní řešení konfliktu

8. Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Kritéria:

- dítě se bezpečně orientuje bezpečně ve svém okolí
- zná jméno města, ulice, ve které žije
- zná význam vybraných řemesel

9. Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Kritéria:

- zná pravidla chování v přírodě
- umí třídit odpad, ví, kam patří odpadky i tříděný odpad
- dokáže zalít květiny, pečovat o bylinky na zahrádce

10. Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Kritéria:

- dodržuje předem domluvená pravidla
- uvědomuje si nebezpečí
- ví, na koho se v případě potřeby obrátit o pomoc

Klíčové kompetence

A1 - soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

A2 - získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

A3 - má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

A4 - klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

A5 - učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

B1 - všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

B2 - řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

B3 - problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

B6 - rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

B7 - chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

B8 - nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

C2 - dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

C3 - domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

C4 - v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou

C5 - ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

C6 - průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

C7 - dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

D2 - uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

D4 - ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla

společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

D5 - napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

D6 - spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

D7 - při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

E1 - svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

E3 - odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

E4 - chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

E6 - zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění

E7 - chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

E9 - spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

E11 - ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

E12 - dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Konkretizované očekávané výstupy

- zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení
- užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)
- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku) - pracovat se stavebnicemi, skládankami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů
- postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- uvědomovat si, co je nebezpečné
- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí

- dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)
- znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit
- rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky
- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu
- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
- vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)
- navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)
- experimentovat s výtvarně netradičními materiály
- rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)
- sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
- rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět
- rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný)
- orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků
- slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl
- vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je
- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat
- zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé
- samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)
- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
- plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)
- přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit
- projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)
- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)

- vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat
- obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení
- nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout
- chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat
- orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování
- být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu
- zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů
- orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)
- vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat
- znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí
- všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.

5. DROGY – přiřazeno k IB Domov

Myšlenková mapa

Obsah

V posledních letech u nás narůstá počet zejména mladých lidí, kteří experimentují s drogami a mnozí z nich pak užívají drogy pravidelně. Užívání drog může vést ke vzniku závislosti – a to u drog legálních jako jsou cigarety či alkohol, tak i nelegálních, zejména pervitinu a heroinu.

Máme několik skupin drog

1. sk. drog, která se řadí do skupiny potravin - jsou to potraviny, které jsou nezdravé pro naše tělo např. tuky, cukry
2. sk. léky, které nám sice lékař předepisuje, ale dlouhodobě spíše škodí
3. sk. domácí přípravky - máme přípravky, které se nesmí používat k jídlu, pití z důvodu, že mohou naše tělo poškodit, ba i v horších případech, dokonce i usmrtit např. Savo, jar, louh a další.

Mohli bychom se tímto tématem zabývat docela dlouho, abychom se dozvěděli vše o drogách.

Cíle a kritéria

1. Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Kritéria:

- dítě dokáže říci, pokud se mu něco líbí x nelíbí

- dítě zvládá základní sebeobslužné činnosti v oblasti hygieny, stolování, oblékání
- dítě zvládá činnosti v oblasti úklidu a úpravy prostředí

2. Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu a psanou podobu jazyky i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Kritéria:

- dítě dokáže poslouchat čtený text
- dítě dokáže reprodukovat to, co slyšelo nebo shlédlo
- dítě dokáže šetrně listovat knihou, časopisem

3. Vytváření základů pro práci s informacemi

Kritéria:

- dítě dokáže třídit podle daných kritérií (velikost, tvar, barva, materiál, chuť, vůně, zvuky)
- dítě je při práci s knihou či obrazovým materiálem schopné odpovídat na otázky
dítě chápe princip logické posloupnosti

4. Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

Kritéria:

- dítě dokáže odhadnout své možnosti a schopnosti
- dítě dokáže mimicky vyjádřit náladu (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- dítě dokáže zorganizovat hru, činnost

5. Rozvoj schopnosti sebeovládání

Kritéria:

- dítě dokáže regulovat své momentální nápady a impulzy
- dítě dokáže přijmout případný neúspěch
- dítě dokáže hovořit o svých pocitech

6. Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně před jeho nebezpečnými vlivy

Kritéria:

- dítě ví, jak se dostupným způsobem chránit v nebezpečných situacích
- dítě ví, jak bezpečně zacházet s hračkami, pomůckami, předměty, nářadím, materiály
- dítě dokáže diskutovat nad problémem

7. Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Kritéria:

- dítě zvládne pobyt v jiné třídě
- dítě vyřídí jednoduchý vzkaz
- dítě dokáže vyřešit spor či konflikt, popř. požádá o pomoc

8. Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Kritéria:

- dítě se spolupodílí na přípravě a realizaci oslav
- dítě spoluvytváří jasná pravidla a je schopné dodržovat je

dítě se tvořivým způsobem spolupodílí na výzdobě třídy a prostor MŠ

9. Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Kritéria:

- dítě dodržuje zdvořilostní pravidla
- dítě je schopné dohodnout se, podřídit se, respektovat
- dítě dokáže odmítnout společensky nežádoucí chování

10. Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Kritéria:

- dítě dokáže pozorovat okolí a hovořit o viděném
- dítě dokáže pečovat o zahrádku
- dítě má povědomí o třídění odpadu

Klíčové kompetence

A2 - Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

B2 - Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

C5 - Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

D3 - Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

E2 - Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

A2 - Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

B7 - Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

C1 - Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

D2 - Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

E2 - Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

A2 - Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

B8 - Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

C4 - V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou

D1 - Samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

E9 - Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

A1 - Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

B4 - Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

C7 - Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

D5 - Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

E2 - Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

A3 - Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

B1 - Všimá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

C4 - V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou

D5 - Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

E12 - Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se zodpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

A4 - Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všimá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

B3 - Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

C5 - Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

D6 - Spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim

E12 - Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se zodpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Konkretizované očekávané výstupy

- Pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony
- Samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky
- Samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek
- Postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky
- Znat základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozující zdraví včetně návykových látek
- Projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
- Chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)
- Vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
- Záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité a příjemné i nepříjemné pocity
- Spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného
- Tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti
- Využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí
- Pochopit význam piktogramu (pravidla chování, MHD, dopravní značky, označení nebezpečí apod.)
- Sledovat očima zleva doprava
- Jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí

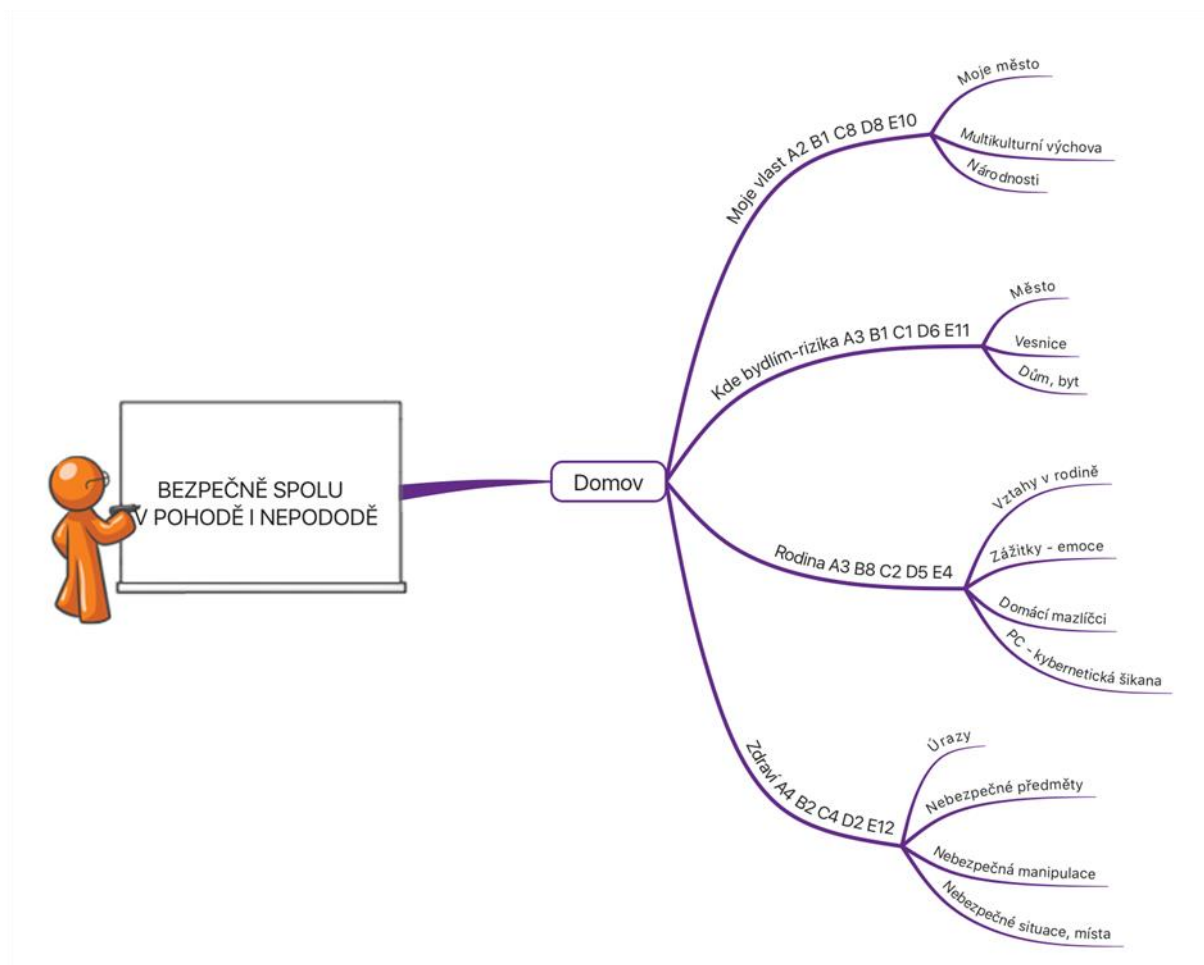

- Vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (jak by to šlo jinak, co by se stalo kdyby) a verbalizovat je
- Projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy, znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích
- Nechat se získat pro záměrné učení
- Zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé
- Samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení
- Uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
- Umět se rozhodovat o svých činnostech
- Snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
- Nebát se požádat o pomoc, radu
- Přijímat drobný neúspěch, umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostatcích, být schopné se z něho poučit
- Přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese
- Projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým
- Přirozeně projevovat radost z poznaného a zvládnutého
- Chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat
- Vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat
- Využívat neverbální komunikaci
- Obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení
- Nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte
- Spoluvytvářet prostředí pohody
- Cítit sounáležitost s ostatními
- Orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin a umět jim přizpůsobit své chování
- Navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství
- Projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce a úsilí
- Být schopné přistoupit na jiný názor, porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu
- Vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé a podnětné apod.)
- Zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v MŠ opakují
- Ctít oslavy narozenin, svátků, slavností

- Znat, co je škodlivé a nebezpečné i neovlivnitelné, co může ohrožovat zdravé životní prostředí
- Vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje
- Všimát si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu, chránit přírodu v okolí, živé tvory, být citlivý k přírodě.

6. DOMOV

Myšlenková mapa

Obsah

Tímto tématem přibližujeme dětem „domov“ jako pojem, ale i jako místo, které je důležité pro život – místo k bydlení, které by mělo být pro dítě pozitivním zázemím, místem bezpečí a pohody. Domov jsou i pocity a vztahy. Na základě vlastních prožitků a propojením reálného života s praktickou zkušeností rozvíjíme základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, např. soužití lidí, tolerance, úcta, pomoc, respekt.

Cíle a kritéria

1. Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur

Kritéria:

- dítě projevuje zájem o nové informace
- dítě zná některé státy
- dítě ví, že se lidé dorozumívají různými jazyky

2. Poznávání jiných kultur

Kritéria:

- dítě se chová bez předsudků k dětem jiné národnosti

- dítě pozitivně vnímá různorodost
- dítě přirozeně a bez zábran komunikuje s dětmi jiné národnosti

3. Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Kritéria:

- dítě zná cestu do MŠ
- dítě je schopné účastnit se kulturních akcí
- dítě umí vyprávět o svém městě

4. Seznamování s místem a prostředím, kde dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu

Kritéria:

- dítě dokáže pozorovat a hovořit o tom, co vidí kolem sebe
- dítě zná základní pravidla ochrany přírody
- dítě zná svou adresu

5. Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Kritéria:

- dítě se vyjadřuje gramaticky správně
- dítě je schopné zapamatovat si krátký text
- dítě je schopné vést plnohodnotný dialog

6. Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

Kritéria:

- dítě je schopné manipulovat bezpečně s předměty a pomůckami
- dítě zvládá třídění, přiřazování, kategorizaci
- dítě chápe prostorové pojmy

7. Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

Kritéria:

- dítě dokáže projevit radost, když se mu něco podaří
- dítě ví, kdo patří do rodiny
- dítě vnímá verbální i neverbální projevy, naslouchá, sdílí

8. Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Kritéria:

- dítě je schopné spolupracovat s ostatními dětmi ve skupině
- dítě je schopné přijímat a uzavírat kompromisy
- dítě se dokáže zamyslet nad pocity druhých

9. Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Kritéria:

- dítě ví, na koho se obrátit v případě nebezpečí
- dítě si je vědomé, že za svá rozhodnutí nese zodpovědnost
- dítě se chová tak, aby neohrožovalo sebe ani druhé

10. Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému

Kritéria:

- dítě dokáže poradit kamarádovi
- dítě dokáže vyslechnout druhého
- dítě respektuje potřeby jiného dítěte

11. Cíl: Získání relativní citové samostatnosti

Kritéria:

- dítě je schopné odloučit se od rodičů
- dítě je plně adaptované v MŠ
- dítě si dokáže říct o pomoc

Klíčové kompetence

A2 - Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

B1 - Všimá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

C8 - Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

D8 - Je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

E10 - Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

A3 - Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

B1 - všimá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

C1 - Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

D6 - Spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

E11 - Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

A3 - Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

B8 - Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

C2 - Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

D5 - Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

E4 - Chápe, že se může o tom, co dělá rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

A4 - Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všimá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

B2 - Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

C4 - V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou

D2 - Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

E12 - Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Konkretizované očekávané výstupy

- Pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- Pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu
- Upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení a jiných činnostech
- Chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí
- Znat většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)
- Dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu (naslouchat, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)
- Dorozumět se verbálně i neverbálně, používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty
- Znat, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit
- Vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce
- Odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat
- Zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho
- Rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
- Objevovat význam ilustrací, soch, obrazů
- Rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně používat
- Porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídít předměty min. dle jednoho kritéria (barva, tvar, velikost)
- Umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)
- Přirozeně projevoval radost z poznaného a zvládnutého
- Rozlišovat vhodnost oslovení i tykání a vykání
- Chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat
- Všít si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým o hračky, pomůcky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)
- Chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené
- Porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)
- Uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)

- Pochopit funkci rodiny a jejich členů
- Rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlnost, ubližování, lhotejnost, agresivita, vulgarismy
- Vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy
- V kulturních místech respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění
- Zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky
- Orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti MŠ nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)
- Uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný
- Mít poznatky o své zemi (znát název státu, vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)
- Mít poznatky o existenci jiných zemí, národů, kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)
- Uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)

7. DOPRAVA

Myšlenková mapa

Obsah

Aktivity v tomto bloku jsou zaměřeny na výchovu dětí k bezpečnosti při silničním provozu. Děti se zde seznamují s dopravními prostředky, světelnými signály, základními dopravními značkami, učí se rozpoznávat strany, zvuky a získávají další důležité poznatky o dopravě. To vše prostřednictvím her, protože právě většinou při nich děti ztrácejí pocit nejistoty a nebojí se projevit vlastní samostatnosti.

Rozvíjíme u dětí vlastnosti, které ovlivňují reakci dětí při chování v určitých situacích (dopravních), tj. paměť, pozornost, soustředěnost, ukázněnost, ohleduplnost, vnímání i orientaci v prostoru a čase, vnímání nebezpečí, výcvik prospěšný jejich bezpečnému pobytu venku, v silničním provozu.

Cíle a kritéria

1. Rozvoj a užívání všech smyslů

Kritéria:

- děti rozeznají hmatem tvary, povrch
- děti rozeznají ochutnáním chutě
- děti rozeznají sluchem zvuky

2. Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

Kritéria:

- dítě dokáže střídat chůzi a běh
- dítě pozná části lidského těla a jejich funkci
- dítě samo touží po hře a fyzickém pohybu

3. Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Kritéria:

- dítě sleduje a rozumí souvislejšímu ději, pohádce i čtené
- dítě se dokáže domluvit slovy i gesty
- dítě vede rozhovor nebo naslouchá řečníkovi

4. Vytváření základů pro práci s informacemi

Kritéria:

- dokáže vyhledat obrázek na dané téma
- sluchově rozliší hudební hádanky
- dokáže vyjádřit svou představivost a fantazii na základě prožitku

5. Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Kritéria:

- děti vzájemně komunikují
- děti se dokáží domluvit s dospělými
- zvládnou vyřídit vzkaz

6. Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Kritéria:

- uvědomuje si nebezpečí
- dokáže samostatně vyřešit danou situaci
- dokáže rozlišit, co je pro něj bezpečné

7. Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí

Kritéria:

- dítě se dokáže přizpůsobit přáním druhých
- děti si navzájem pomáhají
- děti si uvědomují své jednání a dokážou za ně nést důsledky

8. Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

Kritéria:

- dítě se chová zdvořile (umí poprosit, požádat)
- děti dokáží rozpoznat společensky nežádoucí chování
- děti dokáží vyslechnout sdělení

9. Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Kritéria:

- dítě zná jméno města, ulice, ve které žije
- dítě se orientuje bezpečně ve svém okolí
- dítě si všímá změn ve svém okolí

10. Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči

o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy (Přiblížit dětem základní poznatky o dopravním ruchu – reakce na signály)

Kritéria:

- pozná vyznačené místo na přecházení
- umí se zastavit na smluveném místě (konec chodníku)
- dodržuje povinnost používání reflexních vest

Klíčové kompetence

A 1 - soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

A 2 - získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

A 3 - má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

A 4 - klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

A 5 - učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

A 6 - odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

A 7 - pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

B 1 - všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

B 2 - řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

B 3 - problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

B 6 - rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

B 7 - chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

B 8 - nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

C 1 - ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

C 3 - domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

C 4 - v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou

C 6 - průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

C 7 - dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

C 8 - ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

D 3 - dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

E 1 - svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

E 3 - odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

E 6 - zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění

E 11 - ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

E 12 - dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Konkretizované očekávané výstupy

- užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)
- pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)
- přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
- napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena
- pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku)
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávát pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky
- dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)
- zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)
- rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary,

- správně reagovat na světelné a akustické signály
- dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost
- udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím
- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy,
- dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek
- navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)
- rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)
- pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku), znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.)
- rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky)
- sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
- napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.)
- napodobit některá písmena, číslice
- rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník
- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními
- přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné
- přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostatcích, být schopné se z něho poučit
- přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci
- umět se přizpůsobit změnám
- přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit
- přijímat pokyny
- plnit činnosti podle instrukcí
- spolupracovat s dospělým
- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)
- obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení

- využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)
- důvěřovat vlastním schopnostem
- nabídnout pomoc
- vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)
- orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)

8. ZVÍŘATA

Myšlenková mapa

Obsah

V tomto integrovaném bloku děti poznávají zvířata, jejich druhy, čím se živí a kde je můžeme potkat. Seznámí se se zvířaty, které mohou potkat u nás v lese a čím je mohou krmit. Dále se také naučí, jaká zvířátka jsou užitečná. Děti nám mohou sdělit, jaké zvířátka mají doma a čím je krmí. Povídání si s dětmi o chování ke zvířatům. Seznámení se s pravidly, která jsou potřeba dodržet při seznámení s cizím zvířátkem. Uvedeme si příklady býložravců, masožravců a savců. Rozlišování zvířátek na domácí a volně žijící.

Cíle a kritéria

1. rozvoj a užívání všech smyslů

Kritéria:

- Děti rozeznají hmatem tvary, povrch
- Děti rozeznají čichem vůni, ochutnáním chutě
- Děti rozeznají sluchem zvuky

2. osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Kritéria:

- Dodržuje základní hygienické návyky
- Respektuje vytvořená pravidla (ručičkové, nožičkové)
- Dokáže vyjádřit své pocity

3. posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

Kritéria:

- Při námětové hře využívá získaných poznatků
- Na základě prožitku dokáže vymyslet hru, činnost
- Je aktivní při akcích MŠ

4. rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

Kritéria:

- Dokáže vyjednávat s dětmi v okolí, domluvit se na řešení
- Při činnostech projevuje iniciativu
- Dovede vyjádřit svou představivost a fantazii ve výtvarných činnostech

5. rozvoj kooperativních dovedností

Kritéria:

- Děti si vzájemně předávají informace
- Děti jsou schopné domluvit se o společné činnosti
- Děti jsou všímavé a empatické k ostatním

6. seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému

Kritéria:

- Chová se ohleduplně
- Umí se rozdělit
- Umí pozdravit a rozloučit se

7. rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

Kritéria:

- Dítě se chová zdvořile (umí poprosit, požádat)
- Děti dokáží rozpoznat společensky nežádoucí chování
- Děti dokáží vyslechnout sdělení

8. rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Kritéria:

- Dítě se dokáže přizpůsobit přáním druhých
- Děti si navzájem pomáhají
- Společně pečujeme o prostředí nejen své třídy

9. rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Kritéria:

- Pozoruje živočichy
- Dokáže rozpoznat vhodné či nevhodné chování
- Ví, co obnáší starost o zvíře

10. osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Kritéria:

- Dodržuje základní hygienické návyky
- Respektuje vytvořená pravidla (ručičkové, nožičkové)
- Dokáže vyjádřit své pocity

Klíčové kompetence

A1 - Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.

A2 - Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

A3 - Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije.

A4 - Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.

A7 - Pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí.

B1 - Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem.

B2 - Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého.

B3 - Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost.

B4 - Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích.

B5 - Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti.

B7 - Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit.

C1 - Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.

C2 - Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.).

C3 - Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci.

C4 - V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou.

C5 Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní.

C7 - Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.).

C8 - Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.

D2 - Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.

D3 - Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.

D4 - Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy.

D6 - Spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim.

D7 - Při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout.

E1 - Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat.

E4 - Chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá.

E5 - Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých.

E6 - Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění.

E7 - Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.

E8 - Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.

E9 - Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat.

E12 - Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

Konkretizované očekávané výstupy

- běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze
- zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení
- házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí
- přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů
- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)
- uvědomovat si, co je nebezpečné
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrný, obezřetný, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
- spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií
- rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus
- sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech

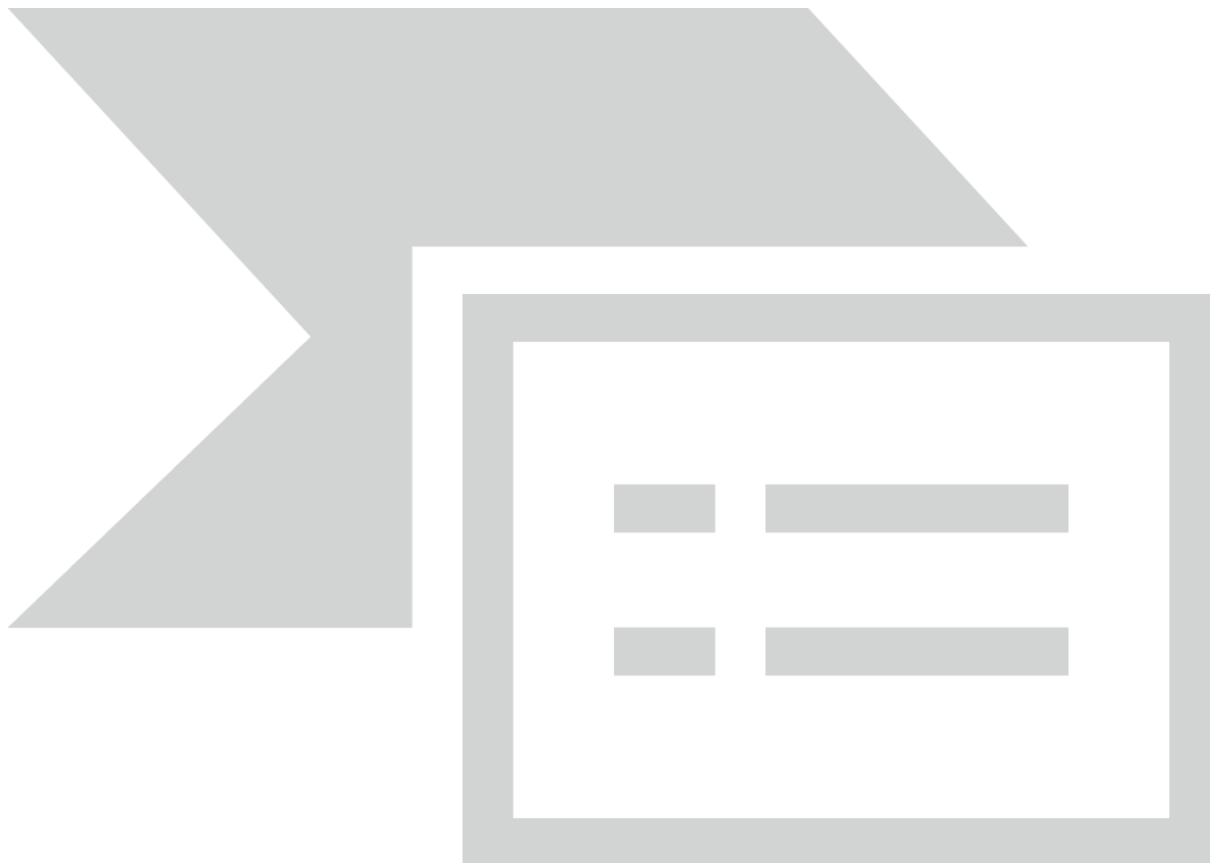
- rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky
- rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto)
- odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat
- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost
- soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech)
- uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu
- zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho
- z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)
- zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek
- uplatňovat postřeh a rychlost
- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného
- vyjadřovat fantazijní představy
- dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)
- vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)
- dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek
- experimentovat s výtvarně netradičními materiály
- rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)
- pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.)
- rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)
- rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný)
- rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký)

- posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně)
- chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček)
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky
- vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích
- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními
- přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)
- nebát se požádat o pomoc, radu
- reagovat přiměřeně dané situaci (odmítnat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)
- přijímat pokyny
- projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)
- přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)
- obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
- spolupracovat s dospělým
- aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)
- využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)
- cítit sounáležitost s ostatními
- nabídnout pomoc
- zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby
- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
- pojmenovat povahové vlastnosti
- pochopit funkci rodiny a jejich členů
- pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)
- vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)
- v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění

- v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)
- uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný

9. PŘÍRODA

Myšlenková mapa

Obsah

V tomto integrovaném bloku budou děti poznávat přírodu. Příroda znamená v nejužším významu slova volně žijící ekosystém. Děti se zde seznámí s živočichy a s druhy rostlin. Naučí se, co by v přírodě rozhodně dělat neměli a jak by se v ní měli chovat. Naučí se chápat, že odpadky a jiné nebezpečné předměty do přírody nepatří. Seznámí se s pravidly, které jsou potřeba dodržet (např. nekřičíme, neničíme přírodu). Seznámíme děti s tím, jak vypadá pan myslivec a co je jeho úlohou v lese. Dále se seznámí s druhy stromů, rostlin a zvířat, které můžeme vidět u nás v lese. Naučíme se poznávat přírodniny dle názvu a také se seznámíme s rostlinami, které můžeme ochutnat.

Cíle a kritéria

1. rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí

Kritéria:

- Dítě je schopné pohybové nápodoby
- Dítě je schopné vnímat pohyby vlastního těla
- Dítě se dokáže pohybovat ve vodě

2. osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Kritéria:

- Umí zavázat tkaničku
- Používá správně příbor
- Dokáže si ohlídat své věci

3. posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

Kritéria:

- Při námětové hře využívá získaných poznatků
- Na základě prožitku dokáže vymyslet hru, činnost
- Je aktivní při akcích MŠ

4. vytváření základů pro práci s informacemi

Kritéria:

- Dokáže vyhledat obrázek na dané téma
- Sluchově rozliší hudební hádanky
- Dokáže vyjádřit svou představivost a fantazii na základě prožitku

5. vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Kritéria:

- Dítě se dokáže chovat ohleduplně, citlivě k druhým
- Dítě respektuje druhého ve skupině
- Dokáže se přizpůsobit, domluvit se

6. rozvoj kooperativních dovedností

Kritéria:

- Děti si vzájemně předávají informace
- Děti jsou schopné domluvit se o společné činnosti
- Děti jsou všímavé a empatické k ostatním

7. vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Kritéria:

- Ví, co je mapa
- Umí povyprávět zážitky z dovolené
- Rozliší mateřský jazyk od cizího

8. seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Kritéria:

- Dítě zná jméno města, ulice, ve které žije
- Dítě se orientuje bezpečně ve svém okolí
- Dítě si všímá změn ve svém okolí

9. vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Kritéria:

- Podílí se na úklidu blízkého okolí
- Dokáže upozornit na nebezpečné předměty
- Zná význam vybraných povolání, řemesel

10. pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Kritéria:

- Dokáže zalít květiny
- Umí třídit odpad
- Ví, kam patří odpadky i tříděný odpad

Klíčové kompetence

A1 - Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.

A2- Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

A3 - Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije.

A4 - Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.

A5 - Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo;

B1 - Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem.

B5 - Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti.

B6 - Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit.

C1 - Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.

C7 - Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.).

C8 - Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.

D2 - Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.

D3 - Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.

D4 - Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy.

D5 - Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí.

D7 - Při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout.

D9 - Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování.

E1 - Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat.

E6 - Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění.

E9 - Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat.

E11 - Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit.

E12 - Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

Konkretizované očekávané výstupy

- být citlivý k přírodě
- spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)
- všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.
- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)
- znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí
- vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat
- zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování
- mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)
- mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)
- mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)
- uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)
- rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)
- vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy
- projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí
- umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,
- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy

- pochopit funkci rodiny a jejich členů
- chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené
- spoluvytvářet prostředí pohody
- aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)
- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)
- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)
- obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
- přijímat pokyny
- plnit činnosti podle instrukcí
- přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese
- projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)
- přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)
- přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)
- umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)
- přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci
- umět se přizpůsobit změnám
- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními
- přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)
- nebát se požádat o pomoc, radu
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích
- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při neporozumění, zkoušet, experimentovat
- rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník
- rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný)
- rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký)
- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztřídit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)

- orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků
- posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně)
- chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček)
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky
- řešit labyrinty (sledovat cestu)
- rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět
- rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat
- rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů
- orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed)
- orientovat se v prostoru podle slovních pokynů
- orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)
- rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)
- rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky
- rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)
- pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.))
- rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky)
- sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
- objevovat význam ilustrací, soch, obrazů
- poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvary (např. použít nějaký symbol)
- napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.)
- napodobit některá písmena, číslice
- poznat některé hudební znaky
- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného
- vyjadřovat fantazijní představy
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé

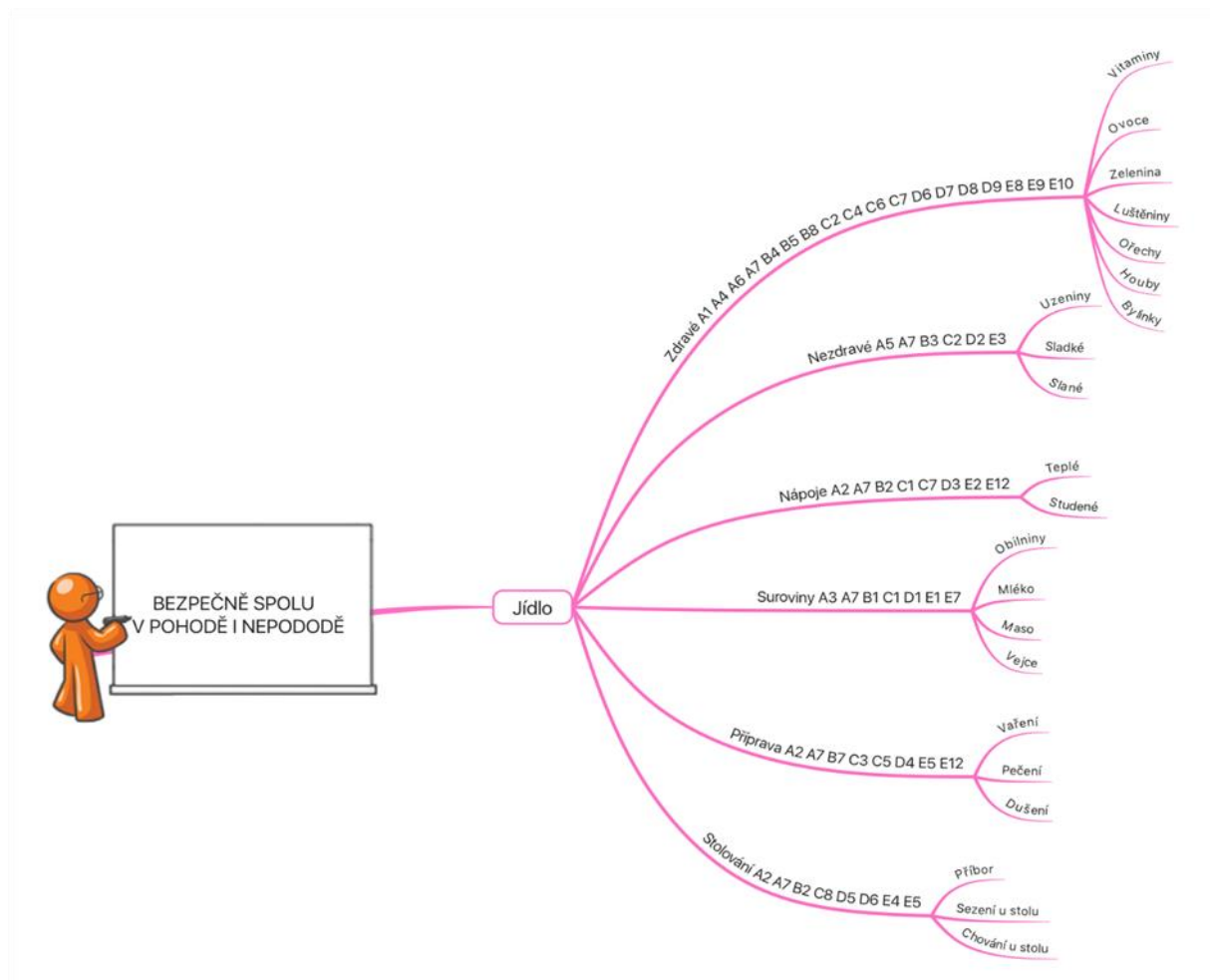
plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.)

- s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny)
- navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)
- experimentovat s výtvarně netradičními materiály
- zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)
- pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě - Pexeso)
- zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek
- uplatňovat postřeh a rychlost
- odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat
- rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin)
- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost
- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky
- znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit
- vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce
- pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)
- mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách
- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- uvědomovat si, co je nebezpečné
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)

- bránit se projevům násilí
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky
- samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek
- postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou)
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů
- zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení
- házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí
- užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)
- pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)
- poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)

10. JÍDLO

Myšlenková mapa

Obsah

Jídlo je výrobek nebo látka, která slouží pro výživu, která je konzumována ústí. Děti se mohou setkávat v upraveném či neupraveném stavu. Děti se seznamují s živočišnou, rostlinou formou, nebo s rozdílem zdravé a nezdravé jídlo. IB rozvíjí intelektové i praktické schopnosti a dovednosti dítěte, prohlubuje jeho poznání, obohacuje jeho praktickou zkušenost a zvyšuje praktickou využitelnost toho, co se dítě naučí.

Cíle a kritéria

1. rozvoj a užívání všech smyslů

Kritéria:

- děti rozeznají hmatem tvary, povrch
- děti rozeznají ochutnáním chutě
- děti rozeznají sluchem zvuky

2. vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Kritéria:

- děti si uvědomují důležitost zdravé stravy
- děti dodržují základní hygienické návyky
- děti se starají o své zdraví

3. osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

Kritéria:

- děti se orientují v číselné řadě 1-10
- děti třídí dle zadaných kritérií
- děti umí označit svojí práci

4. rozvoj schopnosti sebeovládání

Kritéria:

- děti se snaží ovládat své afektivní chování
- děti jsou ohleduplné k ostatním
- děti se dokáží přizpůsobit

5. rozvoj kooperativních dovedností

Kritéria:

- děti si vzájemně předávají informace
- děti jsou schopné domluvit se o společné činnosti
- děti jsou všímavé a empatické k ostatním

6. vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Kritéria:

- děti respektují potřeby ostatních
- děti se dokáží podělit
- děti umí nabídnout pomoc

7. rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

Kritéria:

- děti se chovají zdvořile (umí poprosit, požádat)
- děti dokáží rozpoznat společensky nežádoucí chování
- děti se snaží přistupovat k ostatním bez předsudků

8. vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Kritéria:

- děti jsou si vědomy existence různých etnických skupin
- děti projevují zájem o poznání ostatních kultur
- děti rozumí národnostním odlišnostem

9. rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Kritéria:

- děti pozorují drobné živočichy lupou
- děti dokáží rozpoznat vhodné či nevhodné chování

- děti vědí, co obnáší starost o zvířátko

10. pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Kritéria:

- děti znají důležitost kvality životního prostředí
- děti pečují o okolní přírodu
- děti si všímají změn ve svém okolí

Klíčové kompetence

A1- Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.

A2 - Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

A3- Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije.

A4- Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.

A5- Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.

A6- Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.

A7- Pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí.

B1- Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem.

B2- Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého.

B3- Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost.

B4- Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích.

B5- Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti.

B6- Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit.

B7- Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit.

B8- Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.

C1- Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.

C2- Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.).

C3- Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci.

C4- V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou.

C5- Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní.

C6- Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.

C7- Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.).

C8- Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.

D1- Samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej.

D2- Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.

D3- Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.

D4- Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy.

D5- Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí.

D6- Spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim.

D7- Při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout.

D8- Je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným.

D9- Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování.

E1- Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat.

E2- Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky.

E3- Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem.

E4- Chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá.

E5- Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých.

E6- Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění.

E7- Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nešimavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.

E8- Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.

E9- Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat.

E10- Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu.

E11- Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit.

E12- Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

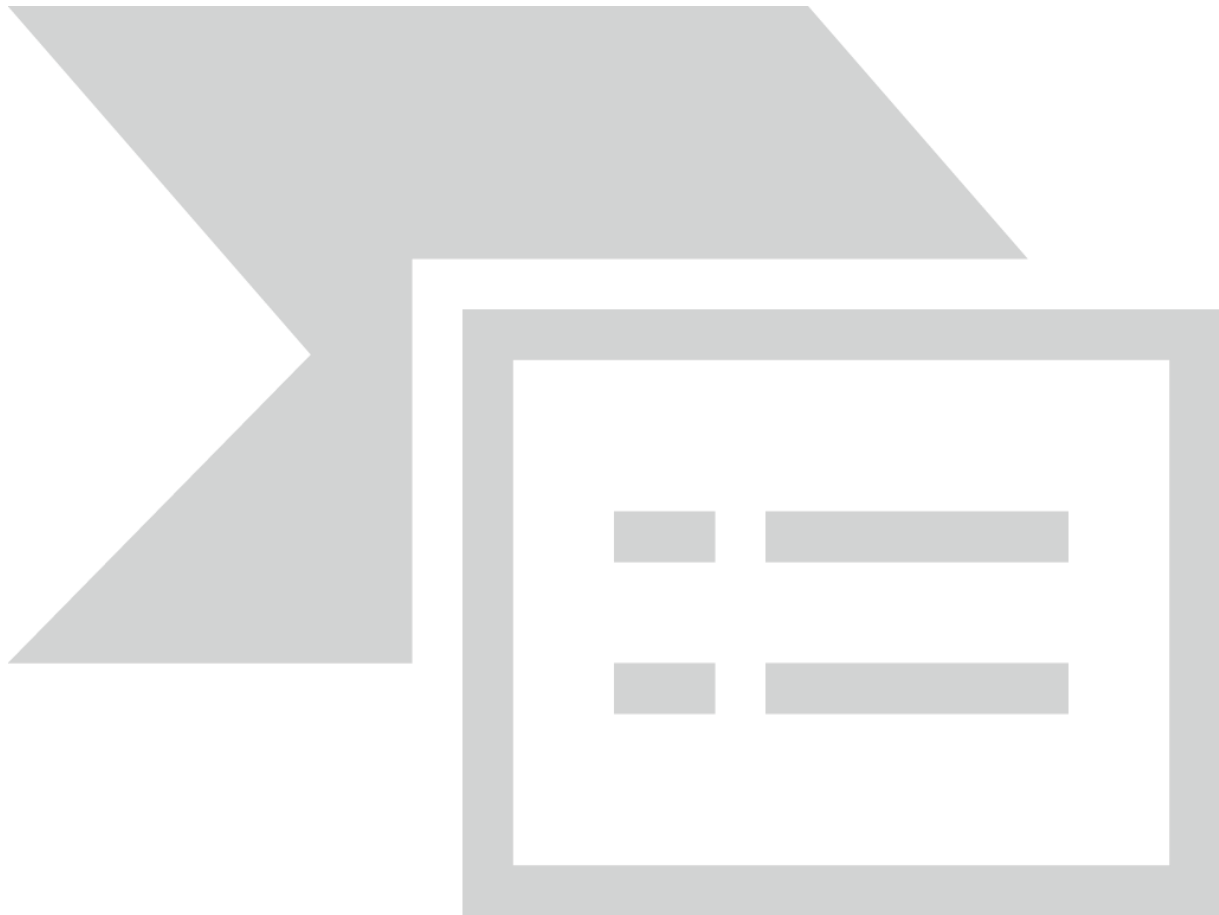
Konkretizované očekávané výstupy

- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- vnímat a rozlišovat pomoci všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků
- prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat
- spolupracovat s ostatními
- všimnout si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)
- všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.
- být citlivý k přírodě

11. MEDIA – přiřazeno k IB Domov

Myšlenková mapa

Obsah

Pojem média jsou běžnou součástí našeho života, jsou prostředkem komunikace, nositelem sdělení. Pro děti představují média neskutečné možnosti, jak se setkat s věcmi, s nimiž by se v běžném životě nikdy nesetkaly.

Děti touží vědět, že svět, v němž žijí, je bezpečný, lidé, které mají rády, je také milují a jejich chování je pro ně předvídatelné a logické. Média jsou pro děti lákavá, protože reagují na dětské potřeby.

Děti se postupně seznámí s IT technikou dostupnou na jednotlivých třídách. Dokáží pojmenovat zařízení a účelně je využívat ve vzdělávacím procesu, dokáží mluvit nejen o technice, ale i o ostatních médiích – tisku, reklamě, seznámí se s významem vybraných médií.

Cíle a kritéria

1. rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

Kritéria:

- Dítě dokáže střídat chůzi a běh
- Dítě pozná části lidského těla a jejich funkci
- Dítě samo touží po hře a fyzickém pohybu

2. osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Kritéria:

- Umí zavázat tkaničku
- Používá správně příbor
- Dokáže si ohlídat své věci

3. rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

Kritéria:

- Dítě je schopné krátkodobě se soustředit na činnosti
- Dítě si dokáže zapamatovat jednoduchou píseň, verš
- Dokáže soustředěně vnímat divadelní představení

4. osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

Kritéria:

- Dokáže přiřadit symbol podle vzoru
- Dokáže třídit písmena a čísla
- Zvládne si označit svoji práci

5. ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Kritéria:

- Dokáže říci, co je „špatné“ chování
- Dokáže s problémem přijít za dospělým
- Snaží se problém vyřešit sám

6. rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Kritéria:

- Dítě sleduje a rozumí souvislejšímu ději, pohádce i čtené
- Dítě se dokáže domluvit slovy i gesty
- Dítě vede rozhovor nebo naslouchá řečníkovi

7. seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Kritéria:

- Dítě zná jméno města, ulice, ve které žije
- Dítě se orientuje bezpečně ve svém okolí
- Dítě si všímá změn ve svém okolí

8. vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat

Kritéria:

- Podílí se na výzdobě třídy
- Dokáže tvořit dle zadaného úkolu
- Snaží se sledovat dokument o umění

9. vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Kritéria:

- Dokáže rozpoznat nebezpečí
- Dítě si všímá technických věcí
- Dítě dokáže mluvit o technice

10. vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Kritéria:

- Podílí se na úklidu blízkého okolí
- Dokáže upozornit na nebezpečné chování
- Zná význam vybraných medií

Klíčové kompetence

A1 - Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.

A2 - Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

A3 - Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije.

A4 - Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí;

poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.

A5 - Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí,

soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.

A6 - Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.

B1 - Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí;

přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem.

B2 - Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého.

B3 - Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost.

B4 - Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích.

B5 - Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti.

B7 - Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit.

B8 - Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.

C1 - Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.

C2 - Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.).

C3 - Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci.

C4 - V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou.

C5 - Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní.

C6 - Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.

C7 - Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.).

C8 - Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.

D1 - Samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej.

D2 - Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.

D3 - Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.

D4 - Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy.

D5 - Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí.

D6 - Spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim.

D7 - Při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout.

D9 - Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování.

E1 - Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat.

E4 - Chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá.

E5 - Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně;

váží si práce i úsilí druhých.

E6 - Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění.

E7 - Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem

a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.

E8 - Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.

Konkretizované očekávané výstupy

- postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly
- běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky
- uvědomovat si, co je nebezpečné
- projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)

- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
- bránit se projevům násilí
- spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií
- vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat
- předat vzkaz
- znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit
- vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce
- zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)
- rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus
- sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech
- soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)
- uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím
- vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)
- orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)
- rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)
- rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky
- přicházet s vlastními nápady
- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při neporozumění, zkoušet, experimentovat
- zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé
- samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)
- respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
- reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)
- pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)
- vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)
- v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či

vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)

- uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný

12. ŽIVLY

Myšlenková mapa

Obsah

Živel znamená nezkrotnou, neovladatelnou a často ničivou přírodní sílu, se kterou se děti mohou setkat a i setkávají (vichřice, záplavy, požáry, ...). Zaměření bloku vychází z přirozených potřeb a zájmů dítěte a ze skutečností dítěti a jeho životu blízkých. Pomáhá dítěti chápat sebe sama i okolní svět, rozumět jeho dění a bezpečně se v něm orientovat.

Cíle a kritéria

1. rozvoj a užívání všech smyslů

Kritéria:

- Dítě rozezná hmatem tvary
- Dítě rozezná ochutnáním chutě
- Dítě rozezná sluchem zvuky

2. osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Kritéria:

- Dodržuje základní bezpečnostní opatření
- Respektuje vytvořená pravidla bezpečnosti

- Dokáže vyjádřit své pocity

3. vytváření základů pro práci s informacemi

Kritéria:

- Dokáže vyhledat obrázek na dané téma
- Sluchově rozliší hudební hádanky
- Dokáže vyjádřit svou představivost a fantazii na základě prožitku

4. rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

Kritéria:

- Dítě je schopné přijmout pozitivní i negativní ocenění
- Dítě je schopné vyrovnat se s případným neúspěchem
- Dítě dokáže říci „ne“ v situacích, které to vyžadují

5. seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému

Kritéria:

- Chová se k dětem ohleduplně
- Umí se rozdělit o hračku
- Umí pozdravit a rozloučit se

6. rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Kritéria:

- Děti vzájemně komunikují
- Děti se dokáží domluvit s dospělými
- Zvládnou vyřídit vzkaz

7. rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Kritéria:

- Dítě se dokáže přizpůsobit přáním druhých
- Děti si navzájem pomáhají
- Společně pečujeme o prostředí nejen své třídy

8. rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

Kritéria:

- Dítě se chová zdvořile (umí poprosit, požádat)
- Děti dokáží rozpoznat společensky nežádoucí chování
- Děti dokáží vyslechnout sdělení

9. seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Kritéria:

- Dítě zná jméno města, ulice, ve které žije
- Dítě se orientuje bezpečně ve svém okolí
- Dítě si všímá změn ve svém okolí

10. pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Kritéria:

- Dokáže zalít květiny
- Umí třídit odpad
- Ví, kam patří odpadky i tříděný odpad

Klíčové kompetence

A1 - Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.

A2 - Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

A3 - Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije.

A4 - Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí;

poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.

A5 - Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí,

soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.

A7 - Pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí.

B1 - Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí;

přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem.

B2 - Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého.

B3 - Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost.

B4 - Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích.

B6 - Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit.

B7 - Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit.

B8 - Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.

C1 - Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.

C2 - Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.).

C3 - Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci.

C4 - V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými;

chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou.

C6 - Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.

C7 - Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.).

C8 - Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.

D1 - Samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej.

D3 - Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.

D4 - Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy.

D6 - Spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim.

D7 - Při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout.

D8 - Je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem.

E1 - Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat.

E2- Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky.

E3 - Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem.

E4- Chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá.

E6- Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění.

E7- Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.

E8- Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.

E10 - Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; Chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu.

E11 - Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit.

E12 - Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

Konkretizované očekávané výstupy

- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)
- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)
- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou)
- samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek
- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- uvědomovat si, co je nebezpečné

- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)
- předat vzkaz
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky
- rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus
- rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin)
- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)
- řešit labyrinty (sledovat cestu)
- zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)
- respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
- umět se přizpůsobit změnám
- spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)
- všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.
- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)
- zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování
- vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat
- mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)

13. OBLEČENÍ

Myšlenková mapa

Obsah

V tematickém okruhu Oblečení vedeme děti k uvědomění si důležitosti oblečení jako ochranného i bezpečnostního prostředku (bezpečnost na silnici, ochranu těla při různých činnostech, před nemocemi). Vyprávíme si, jak vhodně volit oděv (vzhledem k počasí, společenské události, aktivitě). Děti si v rámci tématu trénují různými metodami poslušnost oblékání, procvičují praktické dovednosti potřebné při oblékání (zapínání knoflíčků, zipu, vázání tkaniček, skládání aj.), rozvíjí slovní zásobu k tématu. Nezapomínáme ani na tvořivou stránku osobnosti dítěte a jeho individuální vkus. Děti mohou oděv z různých materiálů vyrábět, zdobit, či jinak tvořivě pracovat s textilií a jinými tvůrčími materiály, což vede k rozvoji fantazie a tvořivosti, volných vlastností i pracovních návyků. V rámci tématu procvičujeme barvy, téma se dotýká i částí těla. Děti se také učí oblečení vnímat jako osobitý prvek jednotlivce, národa či celé kultury, což lze považovat za počátek interkulturní výchovy a výchovy k toleranci.

Cíle a kritéria

1. uvědomění si vlastního těla

Kritéria:

- umí ukázat a pojmenovat části svého těla
- dokáže napodobit pohyb
- zvládá dechová a relaxační cvičení

2. osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Kritéria:

- umí zavázat tkaničku
- používá správně příbor
- dokáže si ohlídat své věci

3. osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě

Kritéria:

- rozlišuje zdravé a nezdravé potraviny
- zpřesňuje nápodobu zdravotních cviků
- dokáže si správně vyčistit chrup

4. osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální

Kritéria:

- dokáže „číst“ obrázky zleva doprava
- drží správně kresebné náčiní
- má upevněny návyky při kreslení, prohlížení knihy...

5. vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

Kritéria:

- zajímá se o knihy a encyklopedie
- využívá interaktivních pomůcek ke vzdělávání
- hraje si: „Na školu“

6. poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

Kritéria:

- nemá obavy vyjádřit své pocity
- dokáže ohodnotit svou práci
- v kolektivu má své místo

7. rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Kritéria:

- dítě sleduje a rozumí souvislejšímu ději
- dítě se dokáže domluvit slovy i gesty
- dítě vede rozhovor nebo naslouchá řečníkovi

8. rozvoj společenského i estetického vkusu

Kritéria:

- dítě dbá na úpravu zevnějšku
- děti se podílejí na výzdobě prostor MŠ
- děti respektují pravidla slušného chování

9. poznávání jiných kultur

Kritéria:

- ví, že oblečení nás nejenom chrání ale i zdobí
- zná tradiční oděv některých národů
- oblečení používá jako způsob vyjádření pocitů a nálad

10. rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Kritéria:

- děti respektují denní režim
- děti dokáží reagovat na případné změny
- dítě je schopné zúčastnit se výletu

Klíčové kompetence

A1 - Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.

A2 - Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

A3 - Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje.

B1 - Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem.

B3 - Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost.

B5 - Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti.

B6 - Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit.

B7 - Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit.

B8 - Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.

C2 - Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

C3 - Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci.

C5 - Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní. Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.

D1 - Samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej.

D2 - Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.

D5 - Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí.

E1 - Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat.

E12 - Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Konkretizované očekávané výstupy

- postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly
- běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze
- házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí
- pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
- pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus

- doprovázet pohyb zpěvem
- tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami a materiály
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty
- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí a některé vnitřní orgány
- znát základní zásady zdravého životního stylu
- uvědomovat si, co je nebezpečné
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici
- vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči
- vyjádřit svoje pocity, prožitky
- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň
- dorozumět se verbálně i neverbálně
- rozkládat slova na slabiky, vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova
- znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit
- rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní a doplňkové barvy,
- správně reagovat na světelné a akustické signály
- chápat základní pravidla chování pro chodce
- soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, pracovat v klidu
- dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost
- uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím
- zapamatovat si a reprodukovat básničky, písničky, jednoduchou dramatickou úlohu
- zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině)
- podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvary napodobit základní
- napodobit některá písmena, číslice
- chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy
- orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- chápat a využívat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně
- zachytit a vyjádřit své prožitky
- vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky
- vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik

